

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének 6/2010. számú módszertani útmutatója a likviditási kockázat méréséről és kezeléséről

I.

A módszertani útmutató célja és hatálya

Az új Bázeli Tőkeegyezmény és az annak alapjaira épülő Európai Uniós szabályozás – az összetett pénzügyi eszközök elterjedése, a pénzügyi piacok globalizálódása valamint a piaci alapú finanszírozás előtérbe kerülése miatt - a korábbiakhoz képest is nagyobb hangsúlyt helyez a likviditási kockázat kezelésére. Mindkét nemzetközi dokumentum megegyezik abban, hogy a likviditási kockázat fedezésére képzendő tőkekövetelményt nem a minimum tőkekövetelmények (1. pillér) hanem a felügyeleti felülvizsgálati folyamat (2. pillér) keretein belül definiálják.

A 2006/48/EK irányelv módosításával (CRD II.) - az eredeti szándékoknak megfelelően - a likviditási előírások is további pontosításra kerültek¹, valamint a likviditáskezelés kérdésköre tekintetében is megindult az alacsonyabb szintű, az elvárásokat részletesebben meghatározó, a legjobb gyakorlatokat összegyűjtő európai iránymutatások kidolgozása.

A globális pénzügyi válság nyomán a folyó szabályozási munkák keretein belül még inkább fontos témává lépett elő az intézmények és a felügyeleti hatóságok normál piaci és stressz környezetben folytatott likviditás kezelési gyakorlata, valamint a megfelelő likviditási pufferek képzése és fenntartása.

A fentiekre tekintettel, a nemzetközi folyamatokkal és tendenciákkal összhangban - a szükséges jogszabály módosításokon túlmenően - a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: Felügyelet) is szükségesnek tartja, hogy a korábban a hitelintézetek eszközforrás gazdálkodásáról és a piaci kockázatok kezeléséről szóló 2/2000. számú ajánlás keretein belül megfogalmazott likviditással kapcsolatos elvárás rendszer átfogó felülvizsgálatra, illetve kiegészítésre kerüljön, a témában önálló módszertani útmutató kiadásával.

A módszertani útmutató kiadásának általános célja a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályi előírások egységes alkalmazásának elősegítése, a kapcsolódó uniós iránymutatások átvétele. Speciális célja pedig a megerősített kockázatkezelési szabályok keretein belül a likviditási kockázat kezelésére vonatkozó felügyeleti elvárások közvetítése a piaci szereplők felé.

A módszertani útmutató címzettjei elsősorban a hitelintézetek, a hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozások és a befektetési vállalkozások (a továbbiakban együtt: intézmény). A Felügyelet az új tőkeszabályozás által közvetlenül érintett intézményeken túlmenően azonban valamennyi piaci szereplő számára megfontolásra

¹ Directive 2009/111/EC of the European Parliament and the Council of 15 September 2009 amending Directives 2006/48/EC and 2007/64/EC as regards banks affiliated to central institutions, certain own funds items, large exposures, supervisory arrangements, and crisis management

javasolja a legjobb gyakorlatnak tekinthető, likviditással kapcsolatos elvárások követését. Különös tekintettel arra, hogy ugyan a módszertani útmutatóban foglaltak követése nem jogszabályi előírás alapuló kötelezettség, de a felügyelt intézmények alapvető érdekeit is szolgálja.

A módszertani útmutatóban foglaltak jogszabályi háttérét a kapcsolódó ágazati törvények (elsősorban a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény valamint a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény) jelentik, melyeknek a likviditási kockázat kezelésével közvetlenül összefüggő részeit a módszertani útmutató melléklete tartalmazza.

A módszertani útmutató elkészítéséhez a Felügyelet felhasználta a kapcsolódó nemzetközi sztenderdeket, így különösen a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottságnak a likviditási kockázat mérésével, sztenderdjeivel és folyamatos figyelemmel kíséréssel foglalkozó konzultációs anyagát, az Európai Bizottság 8. számú felkérésére az Európai Bankfelügyeleti Bizottsága (CEBS) által adott választ (amely alapelv szinten határozza meg a likviditási kockázat kezelésére vonatkozó, illetve a piaci szereplőkkel és a felügyeleti hatóságokkal szemben megfogalmazott elvárásokat), a CEBS stressz tesztekkel valamint a likviditási pufferekkel foglalkozó iránymutatásait.² Ez utóbbi tekintetében – a CRD II. implementálásától függetlenül - elvárás annak biztosítása, hogy az intézmények 2010. június 30-át követően az iránymutatásokat alkalmazzák.

A módszertani útmutató összhangban áll a pénzügyi szervezetek működésének európai kereteit meghatározó irányelvek előírásaival.

II. Preambulum

1. Az intézmény a módszertani útmutatóban foglalt felügyeleti elvárásokat tevékenységének nagyságrendjével, jellegével, összetettségével, kockázati profiljával, valamint likviditási kockázati kitettségének mértékével összhangban alkalmazza.
2. Elvárt, hogy az intézmény likviditási kockázatát tevékenységének nagyságrendjével, jellegével, összetettségével, kockázati profiljával és likviditási kockázati kitettségének mértékével összhangban kezelje.
3. A lejárat transzformáció a pénzügyi közvetítőrendszer intézményeinek sajátossága. Ebből kiindulva - más kockázati típusokhoz hasonlóan - a jogszabályi előírások és a módszertani útmutató célja nem ennek megszüntetése, hanem megfelelő keretek között tartása, az intézmény likviditási kockázati kitettségének megfelelő azonosítása, mérése és kezelése.
4. A likviditási kockázattal kapcsolatos felügyeleti elvárások alkalmazási szintjei megegyeznek a tőkemegfelelési szabályoknak a Hpt. és a Tpt. által meghatározott alkalmazási szintjeivel. Ennek megfelelően szükséges biztosítani a likviditási kockázatok egyedi és csoport szintű kezelését.

² CEBS: Technical Advice on Liquidity Risk Management (second part), September 2008., Guidelines on Liquidity Buffers & Survival Periods, December 2009., Draft revised Guidelines on Stress Testing, March 2010., (www.c-eps.org), BIS: Consultative Document International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring, December 2009 <http://www.bis.org/publ/bcbs165.pdf?noframes=1>

5. Ugyan a likviditási kockázat sajátosságai indokolják az intézményeknél az elkülönült kezelést, a kockázatok más típusaival való összefüggések miatt azonban szükséges a likviditási kockázat kezelésére vonatkozó elvárásoknak a jogszabályok és felügyeleti iránymutatások által rögzített általános, kockázatkezelésre vonatkozó követelményeken belül való értelmezése. Ez vonatkozik többek között az alkalmazandó alapelvekre, kockázatkezelési folyamatokra és szervezeti megoldásokra.

III. A likviditási kockázat fogalma és fajtái

6. A likviditási kockázat annak a jövedelmezőséget és tőkehelyzetet érintő jelenlegi vagy várható kockázata, hogy az intézmény jelentős veszteségek nélkül nem tudja esedékes kötelezettségeit teljesíteni.

7. A likviditási kockázatnak számos definíciója, illetve belső kategorizálása létezik. Ezek lényegüket tekintve nem különböznek. Az újabb definíciók és felosztások a közelmúlt piaci eseményeit tükrözik. A szakirodalom megkülönbözteti az időhorizont alapján a stratégiai és a taktikai likviditási kockázatot, a normál vagy stressz körülmények közötti likviditási kockázatot, illetve a finanszírozási és piaci likviditási kockázatot. A globális pénzügyi válság nyomán a stressz helyzetek, válságszituációk kezelése, illetőleg az egyedi intézménytől független tényezők szerepe a likviditási kockázat menedzselésén belül is hangsúlyossá vált.

8. Az intézmények likviditási kockázat kezelésének környezete az elmúlt időszakban jelentősen megváltozott. A piaci tendenciák következtében (a piaci és a jegybanki repo finanszírozás valamint az értékpapírosítás szerepének növekedése, a piacok globalizációja, a fogyasztói magatartás változásai, stb.) a finanszírozási likviditási kockázat és a piaci likviditási kockázat kölcsönösen, egyre jelentősebb hatást gyakorolnak egymásra, különösen akkor, ha a piacokat stressz helyzet jellemzi.

9. A finanszírozási likviditási kockázat annak a kockázata, hogy az intézmény nem tud megfelelni a várható és váratlan jelenlegi illetve jövőbeli cash-flow-kból és fedezetekből származó kötelezettségeinek anélkül, hogy ez kihatna a napi működésére vagy a piaci helyzetére. Ide tartozik többek között: a lejárat (a lejárat összhang hiányával összefüggő) likviditási kockázat, a lehívási (a lejárat előtti tömeges forráskivonás) likviditási kockázat, a strukturális (a források megújíthatóságával, a forrásköltség változásával összefüggő) likviditási kockázat stb. A finanszírozási likviditási kockázat eszközök eladásával csökkenthető. Előfordulhat azonban, hogy az eszközök eladása nehézségekbe ütközik. A piaci likviditási kockázat annak a kockázata, hogy az intézmény nem képes a megfelelő piaci áron a pozícióit realizálni a piacok elégtelen működése vagy zavarai következtében. A piaci likviditási kockázat alatt annak veszélye értendő, hogy egy piaci pozíció nem zárható megfelelően rövid idő alatt piaci áron, csak kedvezőtlenebb árfolyamon, így a megfelelő piaci ár realizálása megkívánja a pozíció fenntartását, ami likvid eszközök lekötését/felvételét igényelheti, ily módon nehezítve a finanszírozási likviditási kockázat kezelését.

IV. Az igazgatóság és az ügyvezetés szerepe

10. Elvárt, hogy az intézmény igazgatósága:

- mindenkor átlássa a szervezet egészének likviditási kockázati kitettségét, likviditási helyzetét,
- biztosítsa az intézmény hosszú távú finanszírozását, megfelelő szintű likviditási pufferek rendelkezésre állását,
- hagyja jóvá az intézmény likviditási stratégiáját, politikáját és belső szabályozását, valamint azok módosításait,
- legyen felelős annak biztosításáért, hogy az intézmény ügyvezetése a likviditási kockázat vonatkozásában is megtegye a stratégiák és politikák gyakorlati megvalósítása, valamint a kockázatok figyelemmel kísérésének és ellenőrzésének kialakítása érdekében szükséges lépéseket,
- rendszeresen – évente legalább egyszer - tekintse át a likviditási politika végrehajtásáról, az intézmény likviditási kockázati kitettségéről, likviditási helyzetéről, a likviditási kockázat csökkentési eszközökről (limitek, likviditási pufferek és a finanszírozási források diverzifikálása), az ügyvezetés likviditási kockázat kezelési feladatainak végrehajtásáról, a likviditási kockázat mérési rendszerének megfelelőségéről, továbbá a stressz teszt eredményekről szóló jelentéseket, beszámolókat, belső ellenőri és könyvvizsgálói észrevételeket,
- szükség esetén kezdeményezze a likviditási politika és belső szabályozás, a likviditás mérési és kezelési eljárások és módszerek, illetőleg a likviditási tervek módosítását.

11. A likviditási kockázat vonatkozásában az ügyvezetés feladata a likviditási stratégia és politika végrehajtásának gyakorlati megvalósítása, és a megvalósítás (személyi, tárgyi és működési) feltételeinek biztosítása. Ennek érdekében javasolt, hogy megfelelő (az intézmény sajátosságaival összhangban álló, a folytatott tevékenységek összességét és a likviditási kockázat valamennyi típusát és vonatkozását lefedő) likviditási kockázat kezelési és ellenőrzési rendszert alakítson ki és működtessen, irányítási és ellenőrzési tevékenységet folytasson, valamint hogy számoljon be az igazgatóságnak a likviditási stratégia és politika megvalósulásáról.

12. Pénzügyi csoportok esetében a fenti feladatokat általában az összevont felügyelet alá tartozó intézmény igazgatósága, illetve ügyvezetése látja el. Mátrix irányítás esetén ettől eltérő megoldások is megvalósulhatnak.

13. Elvárt azonban, hogy biztosított legyen a csoport szintű likviditási kockázati kitettségek és a csoport egyes tagjai közötti pénzáramlások magas szintű átlátása, a csoport szintű likviditás normál üzletmenet és válsághelyzet esetén történő menedzselése, tekintettel a piaci és szabályozási követelményekre is.

V. A likviditási kockázat kezelési politika alapelvei

14. A Felügyelet elvárja, hogy az intézmény rendelkezzen a stratégiai célkitűzéseivel, dokumentumaival, az átfogó kockázatkezelési és a többi kockázatra (hitelkockázat, működési kockázat, és a piaci kockázatok) vonatkozó politikáival is összhangban álló likviditási kockázat kezelési politikával.

15. Az intézmény likviditási kockázat kezelési politikája összhangban áll az intézmény likviditási kockázati kitettségének nagyságrendjével, az intézmény egészének kockázati étvágyával, kockázattvállalási hajlandóságával, kockázati profiljával, a szervezet piaci

pozíciójával, a pénzügyi rendszerben betöltött szerepével, valamint a jelenleg végzett, illetőleg folytatni tervezett tevékenységeivel.

16. A Felügyelet javasolja, hogy a likviditási kockázattal kapcsolatos kockázati étvágyát, kockázatvállalási hajlandóságát a likviditás – jövedelmezőség/tőkehelyzet - kockázat összefüggés rendszerben, figyelembe véve a likviditás biztosításának hosszú és rövid távú költségeit is, az intézmény a likviditási kockázat kezelési politikája részeként határozza meg.

17. A Felügyelet javasolja továbbá, hogy a likviditási politikában kerüljenek rögzítésre a likviditási kockázat csökkentésével valamint a finanszírozási források biztosításával kapcsolatos főbb irányok.

18. Elvárt, hogy a likviditási politika egyaránt térjen ki a likviditás normál körülmények közötti, valamint válsághelyzetekben történő biztosítására.

19. A Felügyelet elvárja, hogy az intézmény a likviditási politikáját rendszeres időközönként (legalább éves gyakorisággal) és jelentősebb változások esetén vizsgálja felül.

20. Likviditási politikáját az intézmény a stratégiai dokumentumainak, az általános kockázatkezelési, vagy a piaci kockázatok kezelésére vonatkozó politikájának részeként is megfogalmazhatja.

21. A Felügyelet elvárja, hogy az intézmény a likviditási politikával összhangban álló belső szabályozást készítsen a likviditási kockázat kezelése érdekében.

22. A likviditási kockázat kezelési szabályzatban célszerűen az alábbiak kerülnek rögzítésre:

- a hosszú távú, stratégiai és ezen belül a napi likviditási kockázat kezeléssel kapcsolatos folyamatok, eljárások, feladatok, szervezeti rendszer, felelősségi, döntési és ellenőrzési jogkörök,
- a szervezeti egységek (üzleti területek, treasury, kockázatkezelés) és belső bizottságok (például Eszköz-Forrás Bizottság, Árazási Bizottság) feladatai a likviditási kockázat kezelési tevékenységet illetően,
- a likviditási kockázat azonosítására, értékelésére, mérésére és folyamatos nyomon követésére használt belső rendszerek, eljárások és módszerek, azok rendszeres felülvizsgálatára vonatkozó rendelkezések,
- a likviditási kockázat csökkentésének eszközei, azok kialakításának, jóváhagyásának rendje,
- a likviditási kockázat kezelési tevékenységgel kapcsolatos jelentési rendszer (ki készíti a jelentéseket, milyen gyakorisággal, formai és tartalmi követelmények, jelentési utak stb.),
- a likviditási kockázat kezelési rendszerrel kapcsolatos belső (folyamatba épített, vezetői ellenőrzési és belső ellenőri) ellenőrzési feladatok, eljárások, rendszerek.

23. Amennyiben az intézmény a likviditási kockázatát, vagy annak bizonyos elemeit más kockázati típus kezelésének keretei között menedzseli, a Felügyelet elvárja ennek írásban történő rögzítését, illetve a vonatkozó egyéb belső szabályozókban történő lekövethetőségét.

VI. Szervezet

24. A likviditási kockázat kezelés szervezeti megoldására számos gyakorlat elfogadható, az intézmény sajátosságainak figyelembevételével.

25. Elvárt azonban, hogy legyen egyértelmű a likviditási kockázat kezelési folyamat egyes elemeiben (stratégia/politika meghatározása, implementálása, a kockázat mérése, jelentése és ellenőrzése, hosszú, illetve rövid távú likviditás menedzsment) résztvevő személyek, szervezeti egységek, testületek feladata. Biztosítandó továbbá a mérési, folyamatos figyelemmel kíséresi és ellenőrzési funkcióknak a kockázatot vállaló területektől való függetlensége.

26. Az intézmény stratégiai, hosszú távú likviditási kockázat kezelésének keretein belül a likviditási kockázat operatív kezeléséért és a napon belüli likviditáskezelésért általában a treasury vagy az intézmény belső szabályzatában erre a feladatra kijelölt szervezeti egység felelős.

27. A Felügyelet elvárja, hogy az intézmény megfelelő rendszereket, eljárásokat és folyamatokat alakítson ki és működtessen a likviditási kockázat mérés és kezelés egyes területeit ellátó szervezeti egységek és személyek közötti koordináció érdekében, és biztosítsa az intézmény likviditási kockázata egészének átlátását, ennek megfelelő dokumentálása mellett.

28. A Felügyelet elvárása, hogy az intézmény megfelelő személyi és tárgyi erőforrásokkal (beleértve az informatikai rendszereket is) rendelkezzen likviditási kockázatának mérésére és kezelésére.

29. Pénzügyi csoportok esetében a likviditási kockázat csoport szintű kezelése és mérése tekintetében szintén többféle szervezeti megoldás, illetve munkamegosztás elfogadható.

30. Pénzügyi csoportoknál a likviditási kockázat terén különösen jellemző a centralizáció. A csoporthoz tartozó egyedi intézményeknél a likviditási kockázat mérési és kezelési funkciók szűk körűek, általában csak a napi szintű likviditás menedzselési feladatok ellátására korlátozódnak. A likviditási stratégia, politika meghatározása, a likviditási kockázat kezelésének szabályozása, a kockázat mérése és kezelése, folyamatos figyelemmel kísérése a csoport irányító intézményénél vagy egy kockázatkezelő központnál, magas szinten történik. Ezt a megoldást megfelelő átláthatóság és dokumentáltság mellett a Felügyelet is elfogadható gyakorlatnak tartja, abban az esetben, ha az ICAAP/SREP párbeszéd során az intézmény bemutatja, hogy válsághelyzetben a pótlólagos forrásbiztosításnak nincs akadálya, és azt a Felügyelet elfogadja.

31. Az Európai Unió valamely tagállamában engedéllyel rendelkező hitelintézet fióktelepe esetében a Felügyelet a megfelelő dokumentáltság biztosítása érdekében elvárja, hogy a magyarországi fióktelep rendelkezzen likviditási kockázat kezelési szabályzattal, amelyben többek között meghatározásra kerül az, hogy a fióktelepre milyen feladatok és felelőségek hárulnak a csoport szintű likviditási kockázat kezelésén belül.

VII. A likviditási kockázat azonosítása, mérése és folyamatos figyelemmel kísérése

32. A Felügyelet elvárja, hogy az intézmény likviditási kockázati kitettségének nagyságrendjével, kockázati étvágyával, kockázattvállalási hajlandóságával összhangban álló belső rendszerekkel, eljárásokkal és módszerekkel rendelkezzen likviditási kockázati kitettsége azonosítására, mérésére és folyamatos nyomon követésére.

33. A likviditási kockázat azonosítására, mérésére és folyamatos figyelemmel kísérésére szolgáló belső rendszerek, eljárások és módszerek kiterjednek az intézmény pénzáramlásának (cash-flow-jának) valamennyi lényeges elemére - beleértve a mérlegtételeken kívül a mérlegen kívüli feltételes és jövőbeni kötelezettségvállalásokat is - és valamennyi devizanemben fennálló pénzáramlásaira, a deviza keresztfinanszírozás alakulására, továbbá figyelembe veszik a reputációs kockázat lehetséges hatását.

34. A Felügyelet felhívja a figyelmet arra, hogy a többségi külföldi tulajdonban álló intézményeknél a likviditási kockázat kezelése során kiemelt jelentőséget szükséges tulajdonítani az anyaintézmény pótlólagos likviditást biztosító képességének, illetve hajlandóságának.

35. A Felügyelet szükségesnek tartja, hogy az intézmény rendszeres időközönként értékelje a likviditási kockázat azonosítására, mérésére és folyamatos figyelemmel kísérésére szolgáló belső rendszerei, eljárásai és módszerei megfelelőségét és a felülvizsgálat eredményéről az ügyvezetés és az igazgatóság megfelelő tájékoztatást kapjon.

36. A normál üzletmenet melletti nettó finanszírozási igény meghatározására többféle módszer létezik. Ezek közül a legegyszerűbb a lejárat-összhang elemzés, valamint a kapcsolódó, az intézmény likviditási helyzetét tükröző mutató és gap elemzések.

37. A belső modellek (liquidity-at-Risk, LaR) ugyan már a likviditási kockázat kezelésének e területén is megjelentek, de még nem terjedtek el olyan mértékben, mint más kockázati típusok esetében. A Felügyelet alkalmazásukat, kellő körültekintés és dokumentáltság mellett elfogadhatónak tartja.

VIII. A likviditási kockázat csökkentésének eszközei

38. A Felügyelet elvárja, hogy az intézmény megfelelő eszközrendszert alkalmazzon a likviditási kockázat kezelésére, illetve elvárt szinten tartására.

39. A likviditási kockázat csökkentésének legfontosabb eszközei: a limitrendszer kialakítása és működtetése, a likviditási pufferek képzése és a finanszírozási források diverzifikálása.

40. Limitrendszer alkalmazható a lejárat- transzformáció, a nettó finanszírozási igény, a deviza keresztfinanszírozás, valamint a finanszírozási források tekintetében is.

41. A limitrendszer a Felügyelet elvárása alapján az intézmény sajátosságainak (tevékenység volumene, jellege, likviditási kockázati politika, kitettség, más kockázatokkal való összhang) figyelembevételével kerül kialakításra.

42. A limitrendszer kialakítása során a Felügyelet szükségesnek tartja, hogy kerüljenek figyelembe vételre a rendelkezésre álló likviditási pufferek is.

43. A likviditási kockázat kezelésének - különösen stressz helyzetekben, amikor az intézménynek likviditási kockázati kitettségét rövid időn belül szükséges csökkentenie és a normál finanszírozási források nem állnak rendelkezésre vagy nem nyújtanak megfelelő likviditást – egyik fontos eszköze a likviditási pufferek képzése.

44. A likviditási pufferek olyan készpénz jellegű vagy magas fokú likviditással rendelkező, az intézmény által elkülönített eszközök, amelyek biztosítják, hogy az intézmény válsághelyzetben egy meghatározott időtartamon belül (túlélési periódus) úgy legyen képes eleget tenni kötelezettségeinek, hogy a működés alapvető feltételei nem kerülnek megváltoztatásra.

45. A likviditási kockázat csökkentésének eszközeként a Felügyelet elvárja továbbá, hogy az intézmény folyamatosan kövesse nyomon a forrásait érintő – az összes forrás 1%-át meghaladó - koncentrációkat és törekedjen a finanszírozási forrásainak diverzifikációjára.

46. A források koncentrációja tekintetében a tág értelmezés javasolt:

- jelentős finanszírozótól vagy egymással szoros kapcsolatban álló finanszírozóktól való függőség,
- finanszírozási forrást nyújtók egyes típusaitól való függőség (bankközi, adósságpapírokon vagy intézményi befektetőkön keresztüli forrásgyűjtés),
- lejárat koncentráció,
- földrajzi koncentráció,
- devizanem szerinti koncentráció,
- egyes piacoktól való függés,
- bizonyos termékektől (például jegybanki repo, vagy értékpapírosítás) való túlzott függés.

47. A Felügyelet elvárja, hogy a likviditási kockázat csökkentő eszközök alkalmazása során teljes körűen kerüljenek figyelembe vételre az egyes eszközök és források kockázat csökkentő hatását befolyásoló tényezők (például jogi kikötések, fedezetek sajátosságai, az eszközök és források csoporton belüli vagy határon átnyúló átadását gátló szabályozási vagy működési akadályok stb.).

IX. Likviditási stressz tesztek

48. A Felügyelet elvárja, hogy az intézmény rendszeresen folytasson stressz teszteket annak felmérésére, hogy különféle stressz forgatókönyvek (amelyek rendkívüli, de valószínűsíthető eseteket jelenítenek meg) feltételezései mellett hogyan alakulna az intézmény likviditási helyzete és a likviditási kockázati kitettség csökkentése.

49. A stressz tesztek a likviditási kockázat kezelésének is fontos eszközei: tesztelik a válság szituációknak a nettó pénzáramlásra gyakorolt hatását, a különféle likviditási mérőszámok várható alakulását, valamint a likviditási pufferek elégségességét. Segítenek a válsághelyzet esetén potenciálisan keletkező likviditási rések (gap-ek) beazonosításában és mérésében, továbbá a finanszírozási költségek becslésében, ily módon hozzájárulva ahhoz, hogy válsághelyzetben az intézmény képes legyen eleget tenni fizetési kötelezettségeinek.

50. A Felügyelet elvárja, hogy a likviditási stressz tesztek:

- vegyenek figyelembe minden vélhetően jelentős pénz be- és kiáramlást eredményező eszköz és forrás oldali mérlegen belüli és mérlegen kívüli tételt, tekintettel ugyanakkor arra is, hogy válságszituációban az intézmény mérleg szerkezete is megváltozhat,
- csoport szintű elemzés esetén kerüljenek kezelésre a likviditást biztosító eszközöknek a csoport egyes tagjai közötti átcsoportosítását gátló tényezők,

- legyenek tekintettel a deviza keresztfinanszírozásból fakadó kockázatokra, továbbá
- más kockázati típusok (kamatláb kockázat, piaci kockázat, stb.) stressz tesztjeinek eredményeire, ezáltal hozzájárulva az intézmény egésze kockázati helyzetének átlátásához.

51. A Felügyelet szükségesnek tartja, hogy a likviditási stressz tesztek:

- különféle típusú stressz forgatókönyveket alkalmazzanak (egyedi, intézményfüggő változások, külső, piaci tényezők változásának, és ezek kombinált tesztelése),
- kezeljenek különböző súlyosságú stressz helyzeteket,
- vonatkozzanak különböző időtávokra, valamint
- vizsgálják a betétesek és más finanszírozást nyújtók különféle lehetséges viselkedési mintáit.

52. Az egyedi, intézményfüggő forgatókönyvek keretein belül az intézmény a vele szemben fennálló piaci bizalom (amely elsőként a fedezetlen források megújításának hiányában, illetőleg a lakossági betétek kisebb mértékű kiáramlásában nyilvánulhat meg) megrendülését teszteli.

53. A piaci tényezők változásának különféle forgatókönyvei pedig az elérhető források beszűkülésének és/vagy az eszközök likviditási értékét csökkentő negatív piaci fejlemények lehetséges hatásait vizsgálják.

54. A különféle válság forgatókönyvek tesztelésekor a likviditási kockázat tekintetében a Felügyelet – összhangban a nemzetközi szinten legjobbnak tartott gyakorlattal - az egy hónapos túlélési időszak alkalmazását tartja célszerűnek. Kiemelve ezen belül az első egy hetes periódust, amely a bizalom fenntartása miatt kiemelt jelentőséggel bír.

55. A fenti, alap időtávokon túlmenően az intézmény további, hosszabb időtávokon is vizsgálhatja egy válsághelyzetnek a likviditására gyakorolt lehetséges hatását.

56. Elvárt, hogy a likviditási stressz tesztek alapjául szolgáló forgatókönyvek alapfeltételezéseit, azok érvényességét az intézmény rendszeresen, évente legalább egyszer áttekintse.

57. A Felügyelet elvárja, hogy a likviditási stressz tesztek eredményeiről az intézmény ügyvezetése és igazgatósága minden esetben kapjon megfelelő tájékoztatást, annak érdekében, hogy megtehesse a likviditási kockázat mérésével és kezelésével kapcsolatban esetleg szükségessé váló intézkedéseket (likviditási kockázat vállalási hajlandóság, forrásbevonási stratégia és kontingencia terv módosítása).

X. A likviditási pufferek képzése

58. A likviditási pufferek olyan rendelkezésre álló, illetőleg elérhető likviditást jelentenek az intézmények számára, amellyel a válsághelyzetben fellépő pótlólagos likviditási igényüket rövid távon képesek fedezni. A likviditási pufferek képzése nem helyettesíti a stressz helyzetekre való gondos felkészülést, illetve a nettó finanszírozási hiány és a finanszírozási források menedzselése érdekében teendő többi intézkedést

59. Módszerét tekintve a likviditási pufferek szükséges mennyiségének megítélésakor az intézmény célszerűen a cash-flow előrejelzéseiből indul ki. A különböző lejáratú tartományokra meghatározza a várható pénz beáramlások és pénz kiáramlások mennyiségét, valamint a kiegyensúlyozó kapacitások (rendelkezésre álló, illetőleg elérhető likviditás) alakulását. A három tényező becslését először normál üzletmenetet feltételezve végzi el, melyet különféle stressz forgatókönyveknek megfelelően korrigál. A kiegyensúlyozó kapacitások szükséges mértéke függ az egyes lejáratú sávokban, valamint az intézmény egészének szintjén jelentkező nettó finanszírozási hiányok várható alakulásától. A kiegyensúlyozó kapacitások tervezése rövid-, közép-, és hosszú távra a különféle stressz forgatókönyvek melletti pótlólagos likviditás tartásának vagy elérhetőségének biztosítására, továbbá a pótlólagos likviditás generálási lehetőségek meghatározására irányul.³

60. Elvárt, hogy a kiegyensúlyozó kapacitásokon belül a likviditási pufferek olyan mennyiségűek és minőségűek legyenek, hogy válsághelyzetben legalább egy hónapos időtávra (túlélési periódus) biztosítsák az intézmény működésének folytonosságát - a kumulált finanszírozási hiány fedezése révén -, jelentősebb egyéb intézkedés (például a tevékenységi kör módosítása, az alkalmazott üzleti modell megváltoztatása stb.) megtétele nélkül.

61. Az egy hónapos időtartamot célszerű tovább bontani. Az első egy hét vonatkozásában ugyanis, amikor a bizalom fenntartása a legfontosabb tényező, likviditási pufferként olyan eszközök tartása indokolt, amelyek sajátosságaik alapján a készpénzhez a legközelebb állnak.

62. Likviditási pufferként az intézmény célszerűen a rendelkezésre álló, illetőleg válsághelyzetben hozzáférhető készpénz állományát, a jegybanki és hitelintézeti nostro számlák pozitív egyenlegét, jegybanki és bankközi betéteinek összegét, a lehívható likviditási hitelkeretek és a portfóliójában tartott magyar állampapírok állományát veszi figyelembe, valamint a magas fokú piaci likviditással rendelkező eszközei közül azokat, amelyeket az Európai Központi Bank vagy a Magyar Nemzeti Bank a hiteloldali műveletei fedezeteként befogad.

63. A nemzetközi ajánlásokkal összhangban a kötelező jegybanki tartalék kiszámításáról, illetve képzésének és elhelyezésének módjáról szóló 10/2005. (VI.11.) MNB rendelet szerinti kötelező jegybanki tartalék összege likviditási pufferként nem vehető figyelembe, de a 30 napot meghaladó időtávokra a Felügyelet elfogadhatónak tartja a kiegyensúlyozó kapacitások részeként történő elismerését.

64. Javasolt, hogy az intézmény a likviditási puffereken belül kategóriákat képezzen, az egyes tételek likviditást biztosító szerepe alapján, illetve annak mérlegelésével, hogy válsághelyzetben valószínűsíthetően mennyire maradnak likvidek az egyes eszközök.

65. A likviditási pufferek belső osztályozásánál célszerű alkalmazni azt az elvet, hogy hosszabb időtávra az intézmény kevésbé likvid eszközöket is likviditási pufferként kezelhet.

66. A Felügyelet javasolja, hogy a likviditási pufferként figyelembe veendő eszközök köréről, azok belső rangsorolásáról az intézmény a likviditási politika, vagy a likviditási kockázat kezelési szabályzat keretein belül rendelkezzen.

³ A kiegyensúlyozó kapacitások meghatározásának egy lehetséges módszerét a CEBS Guidelines on Liquidity Buffers & Survival Periods, December 2009 dokumentumának 1. számú melléklete részletesen is bemutatja.

67. Pénzügyi csoportok esetében a Felügyelet elvárja, hogy a likviditási puffereknek a csoport egyes tagjainál történő elhelyezéséről és mértékéről történő döntés során az alábbiak kerüljenek mérlegelésre:

- a csoport szerkezete,
- a csoporttagok által folytatott tevékenységek, azok nagyságrendje, sajátosságai,
- a működési kockázatok alakulása és kezelése,
- a csoporton belüli eszközátcsoportosítást esetlegesen gátló tényezők (jogi, működési akadályok),
- a csoporthoz tartozó intézmények piaci környezete (a felszámolásra, betétbiztosításra vonatkozó helyi sajátosságok, likviditást biztosítani képes piacokhoz való hozzáférés stb.),
- a csoport szintű likviditáskezelés sajátosságai (centralizált vs decentralizált).

68. A Felügyelet szükségesnek tartja a likviditási pufferként nyilvántartott eszközök megfelelő menedzselését annak érdekében, hogy azok stressz helyzetben ténylegesen betölthessék funkciójukat.

69. Elvárt, hogy a likviditási pufferek kezeléseként az intézmény:

- rendszeresen - de évente legalább egyszer - értékelje a likvid eszközök jegybanki vagy piaci elfogadásában történő, illetve várható változásokat,
- csökkentett értéken (haircut-ok alkalmazásával) vegye figyelembe az egyes likvid eszközöket, tekintettel arra, hogy válsághelyzetben a jegybanki és piaci elfogadási értékük (likviditási kockázat csökkentő szerepük) változhat,
- folyamatos kísérje figyelemmel, hogy nem sérül-e a likviditási pufferként tartott eszközök normál üzletmenet feletti pótlólagos likviditást biztosító szerepe,
- kövesse az egyes eszközöknek a különböző likviditási kategóriákba sorolásában, továbbá érvényesíthetőségében (jogi vagy működési típusú korlátozások) bekövetkező változásokat,
- törekedjen a likviditási pufferként tartott eszközök (például kibocsátó, kibocsátás, lejárat és devizanem szerinti) diverzifikációjára,
- a kevésbé likvid eszközök esetében fokozatosan tulajdonítson egyre nagyobb jelentőséget a diverzifikációnak, továbbá
- biztosítsa folyamatos jelenlétét a likviditását biztosító piacokon (a hirtelen történő megjelenés negatív hatásának megelőzése érdekében).

XI. Likviditási készenléti terv

70. A Felügyelet elvárja, hogy az intézmény a likviditási válsághelyzetekre való felkészülés valamint azok kezelése érdekében likviditási készenléti tervet⁴ (kontingencia terv, vészhelyzeti vagy üzletemet folytonossági terv) készítsen, amely - annak megnevezésétől függetlenül - leírja a likviditási válsághelyzet bekövetkezésekor alkalmazandó, a likviditás fenntartása érdekében megteendő, más válságkezelési szimulációs eljárásokhoz hasonlóan rendszeres időközönként tesztelt és felülvizsgált eljárásokat.

71. A likviditási készenléti tervét az intézmény a likviditással kapcsolatos más dokumentumai részeként is megfogalmazhatja.

⁴ Az alapul szolgáló jogszabályi előírások eltérő fogalmakat használnak.

XII. A likviditási kockázat jelentési és ellenőrzési rendszere

72. A Felügyelet elvárásával összhangban az intézmény belső rendszerei, eljárásai, folyamatai mellett, hogy hatékonyan támogatják az intézmény likviditási kockázat kezelési tevékenységét megfelelő környezetet biztosítanak a likviditási kockázat ellenőrzéséhez is.

73. A Felügyelet elvárja, hogy az intézmény ügyvezetése és igazgatósága rendszeresen - a módszertani útmutatóban kifejtetteknek megfelelően - tájékozódjon az intézmény likviditási kockázati kitettségről és annak várható alakulásáról.

74. A vezetői információs rendszerbe - az intézmény sajátosságainak figyelembevételével - beépítésre javasoltak a likviditási kockázati kitettséggel kapcsolatos legfontosabb adatok, információk, melyeket az intézmény ügyvezetése rendszeresen értékeli. A vezetői információs rendszer megfelelő rálátást biztosít az intézmény egésze likviditási kockázatának értékeléséhez, és a Felügyelet elvárása alapján az intézmény tevékenységének nagyságrendjével és jellegével összhangban kerül kialakításra.

75. Javasolt, hogy a belső ellenőrzés - általános vizsgálati programjának keretében - rendszeres időközönként tekintse át az intézmény likviditási kockázati kitettséget és likviditási kockázat kezelési tevékenységét (azonosítás, mérés, folyamatos figyelemmel kísérés, folyamatba épített és vezetői ellenőrzés). Ennek részeként vizsgálja az intézmény likviditási kockázat kezelési politikáját, kapcsolódó belső szabályozottságát, rendszereit, folyamatait, eljárásait, az alkalmazott előfeltételezéseket, paramétereket, értékelje a módszerek megfelelőségét, áttekintse és tesztelje az alkalmazott mérési módszereket.

XIII. Nyilvánosságra hozatal, a likviditási kockázat felügyeleti értékelése

76. A Felügyelet elvárja, hogy a hitelintézet és a hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX. 4.) kormányrendelet 3. §-a szerinti, a befektetési vállalkozás pedig a befektetési vállalkozás kockázatvállalására és kockázatkezelésére vonatkozó információk nyilvánosságra hozataláról 164/2008. (VI. 27.) kormányrendelet 6. §-a szerinti információkat a likviditási kockázat vonatkozásában is hozza nyilvánosságra.

77. A likviditási kockázatot tekintve az intézmények a fentiekén túlmenően is hozhatnak nyilvánosságra leíró jellegű (például elemzések az intézmény jelenlegi és várható likviditási helyzetéről, a normál üzletmenet és likviditási válsághelyzet esetén alkalmazandó intézkedések ismertetése, stb.) és számszerű (az intézmény likviditási pozíciója, a likviditási pufferek nagyságrendje, piaci hozzáférés hiánya melletti túlélési periódusok hossza stb.) információkat. Ennek rendjét célszerű belső szabályozásban rögzíteni, kitérve a nyilvánosságra hozatal céljára, mélységére, módjára és gyakoriságára.

78. A jogszabályi előírások alapján az intézmények belső tökemegfelelés értékelési folyamata, valamint a Felügyelet által végzett felülvizsgálat és értékelés kiterjed a likviditási kockázat kezelésére is. Ezek tekintetében a Felügyelet által kiadott, a <http://www.pszaf.hu> címről elérhető útmutatók (ICAAP/SREP) nyújtanak támpontot az intézmények számára.

79. A vonatkozó európai szabályozásnak, valamint az Európai Unió valamely tagállamában engedéllyel rendelkező hitelintézet magyarországi fióktelepének regisztrációja során adott felügyeleti tájékoztatásnak⁵ megfelelően a Felügyelet a fiókteleptől a likviditási helyzetének megítélése és a likviditási kockázat kezelési gyakorlatának ellenőrzése érdekében adatokat, információkat kérhet, illetve azokat a helyszínen is vizsgálhatja.

Záró rendelkezések

80. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet a módszertani útmutató tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy a szabályzatában foglaltak megfelelnek a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által kiadott vonatkozó módszertani útmutatónak.

81. A módszertani útmutató hatályba lépésével hatályát veszti a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökének 2/2000. számú a hitelintézetek eszköz-forrás gazdálkodásáról és a piaci kockázatok kezeléséről szóló ajánlása II. részének „A likviditási politika tartalmi elemeiről”, „A rendkívüli helyzetre kidolgozott likviditási tervről”, „A likviditás rövid és középtávú tervezéséről és a likviditási jelentésekről” valamint „A likviditási függőség méréséről és kezeléséről” címet viselő fejezete.

82. A Felügyelet a módszertani útmutató alkalmazását 2010. október 31-ét követően várja el az intézményektől.

⁵ http://www.pszaf.hu/en/left_menu/eeaservice_providers

I. Hitelintézetek és a hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozások

Irányítási rendszer és kockázatkezelési követelmények

13/D. § (1) A hitelintézetnek és a pénzforgalmi intézménynek a mérete, az általa végzett pénzügyi, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenysége jellege, nagyságrendje és összetettsége arányában megbízható irányítási rendszerrel kell rendelkeznie, amelynek keretén belül köteles

- a)* a szervezeti felépítését belső szabályzatban áttekinthetően rögzíteni,
- b)* a felelősségi köröket egymástól elhatárolni és egyértelműen megfogalmazni,
- c)* a felmerülő kockázatok azonosítására, mérésére, kezelésére, nyomon követésére és jelentésére szolgáló hatékony eljárásokat alkalmazni, és
- d)* a jogszabályoknak megfelelő belső ellenőrzési mechanizmusokat, adminisztratív és számviteli eljárásokat alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak alapján

- a)* a hitelintézet igazgatóságának kell jóváhagynia és rendszeresen felülvizsgálnia a szervezeten belüli feladatok elkülönítésére, az összeférhetetlenség megelőzésére, a kockázatok vállalására, mérésére, kezelésére, nyomon követésére és mérséklésére vonatkozó stratégiákat és szabályzatokat, amelynek ki kell terjednie a makrokörnyezet és a gazdasági ciklus állapotának változásából eredő kockázatra is,

b) a hitelintézet kockázatvállalásának megbízható és a belső szabályzatában rögzített szempontrendszeren kell alapulnia,

c) a különböző hitelezési kockázatokat hordozó portfóliókat és kitétségeket a hitelintézetnek nyomon követnie és ellenőriznie kell, ideértve az olyan kitétségek azonosítását és kezelését, amelyre értékvesztés elszámolása vagy céltartalék képzése válik szükségessé, valamint ezen céltartalék képzésének és értékvesztés elszámolásának megfelelő végrehajtását,

d) a hitelportfóliót megfelelően meg kell osztani (diverzifikálni), figyelembe véve a hitelintézet ügyfélkörét, valamint átfogó stratégiáját.

(3) A hitelintézetnek írásban rögzített eljárásrendekkel, szabályzatokkal kell rendelkeznie:

a) azon kockázat kezelésére, hogy az általa alkalmazott, elismert hitelezéskockázat-mérséklési technikák a vártnál kevésbé bizonyulnak hatékonyak,

b) az ügyféllel, a kapcsolatban álló ügyfelek csoportjával, az ugyanazon gazdasági ágazatbeli, régióbeli vagy ugyanazon tevékenységet folytató partnerekkel, ügyfelekkel szembeni kitétségekből, a hitelezéskockázat-mérséklés alkalmazásából származó kockázati koncentráció kezelésére,

c) a piaci kockázatok valamennyi lényeges forrásának és hatásának mérésére és kezelésére,

d) a nem kereskedési tevékenységet érintő, esetleges kamatváltozásokból származó kockázatok értékelésére, mérésére és kezelésére,

e) működési kockázatok mérésére, kezelésére, valamint vészhelyzeti és üzletmenet-folytonossági tervvel a folyamatos működés fenntartása, továbbá a súlyos üzletviteli fennakadásokból következő esetleges veszteségek mérséklése érdekében,

f) likviditása mérésére és kezelésére.

(4) A (3) bekezdés *f)* pontjában foglaltak teljesítése érdekében a hitelintézetnek alternatív forgatókönyvet kell meghatározni, és legalább évente egyszer felül kell vizsgálnia a nettó finanszírozási pozícióval (eszköz-, forrás szerkezettel és lejáratú összhanggal) kapcsolatos döntéseket alátámasztó feltételezéseket.

(5) Összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézetnek az irányítási rendszerre és kockázatkezelésre vonatkozó követelményeket ellenőrző befolyása alatt álló hitelintézetével és befektetési vállalkozásával együttesen is teljesítenie kell.

A lejáratí összhang és az azonnali fizetőképesség biztosítása

89. § (1) A hitelintézet folyamatosan köteles biztosítani azonnali fizetőképességét (a továbbiakban: likviditás). Forrásgyűjtését és eszközkihelyezését likviditása folyamatos fenntartása mellett köteles végezni.

(2) A hitelintézetnek az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségét - tevékenységének jellegére, terjedelmére és kockázataira figyelemmel - követeléseí és kötelezettségeí lejáratí időpontjainak és összegeinek megfelelő összhangjával kell biztosítania.

(3) A hitelintézet az (1) bekezdésben meghatározott likviditás biztosítására vonatkozó belső szabályzatot és tervet készít.

(4) Harmadik országbeli hitelintézet fióktelepe legalább százszázalékos eszközfenntartási mutatót köteles folyamatosan teljesíteni.

A tevékenységi (működési) engedély iránti kérelem

(2) A hitelintézetnek a tevékenységi engedély megadása iránti kérelméhez a következőket kell a Felügyelethez benyújtani:

...
n) a hitelintézet likviditását, fizetőképességét (szolvenciáját) súlyosan veszélyeztető állapot esetén alkalmazandó - a hitelintézet igazgatósága által elfogadott - eljárás rendjét,

II. Befektetési vállalkozások

Kockázatvállalás és kockázatkezelés

100. § (1) A befektetési vállalkozás biztosítja

a) az általa vállalt vagy a nála keletkező kockázatok megfelelő mérését,

b) az általa vállalt vagy a nála keletkező kockázatok behatárolását szolgáló megfelelő limitrendszer létrehozását és tényleges működtetését,

c) a vállalt kockázatokra vonatkozó megfelelő, rendszeres és rendkívüli jelentési rendszer kiépítését, és

d) a személyi és tárgyi feltételeknek megfelelő, a biztonságos működésnek és a jogszabályoknak való megfelelést biztosító kockázatvállalást.

(2) A befektetési vállalkozás a befektetési szolgáltatási tevékenysége keretében az ügyféllel és ügyfélcsoporttal szemben vállalt kockázatait folyamatosan értékeli, figyelemmel a (3)-(4) bekezdésben foglaltakra.

(3) A befektetési vállalkozás a kockázatok - ideértve a befektetési vállalkozás működéséből, a gazdasági környezet változásából és a befektetési hitelnyújtási tevékenységből adódó kockázatokat is - azonosítása, kezelése, ellenőrzése és csökkentése érdekében kockázatkezelési szabályzatot készít, amelyet a befektetési vállalkozás igazgatósága, illetőleg igazgatótanácsa hagy jóvá, és amely

a) lehetővé teszi a befektetési vállalkozás működésével és tevékenységével összefüggő, a hitelezési tevékenységével kapcsolatos, valamint a gazdasági környezetben bekövetkező változásból adódó kockázat azonosítását, figyelemmel a 78. §-ban foglaltakra,

b) tartalmazza a befektetési vállalkozás kockázatvállalása mértékének megállapítására vonatkozó szabályokat, illetve a kockázatvállalás mértékére vonatkozó korlátozásokat,

c) az a) és a b) pontban foglaltakra figyelemmel meghatározza a kockázat kezelésének módszertani és eljárási szabályait.

(4) A befektetési vállalkozás a (3) bekezdésben meghatározott szabályzatban külön kitér

a) a nem saját számlás kereskedéshez kapcsolódó, kamatlábváltozásból adódó kockázatok értékelésére és kezelésére,

b) azon értékpapírosítási ügyletekből származó kockázatokra, amelyekkel kapcsolatban a befektetési vállalkozás eszközátruházóként (originator) vagy szponzorként lép fel, különösen annak biztosítása érdekében, hogy az ügylet gazdasági tartalma teljes mértékben tükröződjön a kockázatértékelési és -kezelési döntésekben, és

c) a nettó finanszírozási pozíció és az ezzel kapcsolatos követelmények folyamatos és előremutató módon történő mérésére és kezelésére.

(5) A befektetési vállalkozás a (4) bekezdés *c*) pontjában meghatározott nettó finanszírozási pozícióval (eszköz-, forrásszerkezettel és lejáratú összhanggal) kapcsolatos döntéseket alátámasztó feltételezéseket rendszeresen felülvizsgálja.

(6) A befektetési vállalkozás vészhelyzeti és üzletmenet-folytonossági tervet készít

a) a folyamatos működés és a súlyos üzletviteli fennakadás esetén bekövetkező veszteség mérséklésére, és

b) a likviditási válsághelyzet kezelésére.

(7) A befektetési vállalkozás a lejárat előtti visszaváltás, visszaadás lehetőségét biztosító, rülirozó értékpapírosítási ügyletek esetére a terv szerinti és a lejárat előtti visszaváltás, visszaadás hatásait figyelembe vevő likviditási tervet készít.

(8) A befektetési vállalkozás rendszeresen

a) ellenőrzi a (3) bekezdésben meghatározott kockázatkezelési szabályzatban foglaltak betartását,

b) értékeli a kockázatkezelési szabályzatban foglaltak összhangját a befektetési vállalkozás működésével és tevékenységével,

c) ellenőrzi és értékeli az *a*) és *b*) pontban foglalt kötelezettségek teljesítésében tapasztalt hiányosságok feltárását, és a kockázatkezelési szabályzat szerinti működés helyreállításának módját és eljárását.